

Hensyn til Dyrkning skulle betragtes som indrangerede i Adjunctrækken ved de lærde Skoler, saaledes at de altsaa i Henseende til Gagering rykke op efter deres Anciennitet, som om de havde været ansatte ved andre lærde Skoler. Dette Forslag kan jeg i og for sig ikke have noget imod; men der frembyder sig for mig den Betragtning, at Gageringen er for lav, og jeg troer, at det vilde være rigtigt at bringe en højere Gage i Forslag for Lærerne ved Sorø Skole, da der ikke mangle Midler dertil. Dersom det erkendes, at den nuværende Adjunctgager er for lav, saa anseer jeg det for en ligefrem Ret for Sorø Skole at faae en Forhøielse, fordi den har Midler dertil, fordi de Midler, der særlig ere henlagte til denne Anstalt, afkaste et aarligt Overskud af 50,000 Rd., efter at der først er fradraget adskillige Tilskud til andre Indretninger, deels til det højere Skolevæsens Fremme og deels til andre Formaal. Hvorledes nu denne forhøiede Gagering skal finde Sted, derom kan der maaskee være forskellige Meninger; men jeg troer, at der meget passende kan bestemmes, at Lærerne ved Sorø Skole faae et Alderstillæg efter det Antal Aar, de have tjent. En Grund dertil indeholder ogsaa Lovudkastets Motiver, idet der siges, at Erfaringen har vist, at Lærerne ved Sorø Skole blive forholdsviis længere i deres Stilling end Adjuncterne ved de andre Skoler. Endvidere seer man jo, at der i § 7, hvor der handles om Lærerne ved Sorø Skole, er gjort et lignende Forslag af selve Ministeriet som det, jeg antydede, idet der nemlig er foreslaaet, at Rectorerne ved Sorø Skole skulde have Alderstillæg. For ikke at blive misforstaaet, skal jeg bemærke, at der maaskee er mindre Grund til at foreslaae et Alderstillæg for Overlærerne ved Sorø Skole, end der er til at gjøre det for de egentlige Adjuncter. Jeg skal naturligviis fremkomme med mine Forslag til anden Behandling.

Grundtvig: Ja det er ikke Stort, jeg har at sige ved denne Leilighed. Jeg vilde kun bemærke, at det jo egentlig kun er ved Finants lovens Behandling, at der paa Rigsdagen kan blive Spørgsmaal om saadanne

forhøiede Lønninger til Embedsmænd, som den foreslaaede. Et særegent Lovforslag om den omhandlede Gjenstand synes mig at maatte komme ind i Forbindelse med noget Andet, s. Ex. en Afgjørelse af, hvorvidt Principet, som hidtil er fulgt med vort høje lærde Skolevæsen, var saaledes, at det maatte fastholdes, og derpaa gjøres langt større Opffrelser end hidtil, eller om det maatte forlades. Jeg mener derfor, at det eneste af de her fremlagte Forslag, som stikker sig til en egentlig Behandling, uden at staae i noie Forbindelse med Finanteloven, er Lovforslaget om en Realundersviisning, der jo i det Omfang er noget Nyt, og som derfor vil kræve baade en Samstemning og Bevilling herester af endeel af Statens Midler, som det nok kunde være værd først at afhandle her paa Rigsdagen, og dertil skal jeg da opsætte det, som jeg kan finde rimeligt og passende at sige om en Gjenstand, der efter mine Tanker trænger baade til en ny og meget baade udførlig og grundig Behandling.

Ploug: Jeg skal tillade mig at udtale min Glæde over, at denne Lov er kommen frem; thi det er en Retfærdighedshandling, som længe har været ønsket af Lærerne ved de lærde Skoler, at de maatte blive stillede paa en mere ligelig Fod med andre Embedsmænd og faae en rimeligere Løn for de dem paahvilende Arbejder, end hidtil har været Tilfældet; jeg vil kun ønske, at det ogsaa maatte lykkes Regjeringen at gjøre et andet ligesaa billigt Kray gjældende, navnlig med Hensyn til Forbedringen af Almueskolelærernes Kaar; men jeg indseer fuldkommen vel, hvor store Banskeligheder der er forbundet dermed, fordi det er umuligt for Staten at komme Communerne til Hjælp, med mindre man søger andre Hjelpekilder, som jeg troer kunde benyttes paa bedre Maade, s. Ex. naar man følger den Reform, som er begyndt med Reguleringen af Bispernes Gager. Det er vistnok den eneste Maade, hvorpaa en Udvei dertil vil kunne findes, men jeg skal ikke gaae videre ind paa dette Spørgsmaal her; kun troer jeg, at det er rigtigt, at man, idet man anerkender, at her er et billigt Kray, at fyl-